

UUSI KOTINI

1. TAUSTA

Uusi kotini -dokumentti on vuorovaikutteinen tarina, jossa oppilas pääsee vierailemaan maailman suurimpiin kuuluvassa Nyarugusun pakolaisleirissä Tansaniassa. Oppilas voi asettua leirissä asuvan lapsen asemaan ja kokea, miltä tuntuisi pitää leiriä uutena kotinaan. Tarinan toteutuksessa on käytetty virtuaalitodellisuustekniikkaa, 360 asteen videokuvaa ja kuvia. Niiden avulla oppilaat voivat navigoida leirissä käyttämällä oman koulunsa tietotekniikkalaitteita. Oppilaat tutustuvat leirin jokapäiväiseen elämään ja paikkoihin selostuksen avulla. Kertomus on autenttinen – se koostuu todellisista pakolaislasten kertomuksista, joita Plan International on kerännyt humanitaarisen työn yhteydessä.

Eri puolilla maailmaa elää 30 miljoonaa pakolaislasta. Vaikka pakolaiskriisit ovatkin olleet viime aikoina paljon uutisissa, monet niistä tapahtuvat kuitenkin kaikessa hiljaisuudessa, tiedotusvälineiden ulottumattomissa. Plan International tarjoaa useilla kriisialueilla paikallista tukea lapsille ja heidän perheilleen. Tansaniaan on paennut yli 100 000 lasta kotimaansa Burundin väkivaltaisuuksia. Uusi kotini -kertomus sisältää myös faktaruutuja, joista oppilaat saavat lisätietoja tilanteesta ja alueesta.

2. MATERIAALIN TARKOITUS

Uusi kotini -kertomuksen kautta oppilailla on mahdollisuus tutustua pakolaiseksi joutuneen lapsen maailmaan ja todellisuuteen. Opetusmateriaalin ja tuntisuunnitelmien tavoitteena on pohtia syvemmin pakolaisuuden ja muiden globaalien ilmiöiden eri syy-seuraussuhteita sekä kehittää oppilaan kriittistä ajattelua ja vahvistaa omaa toimijuuttaan globaalina kansalaisena. Opetusmateriaalin tarkoituksena on purkaa stereotyyppioita ja tehdä näkyväksi eri maiden monimuotoisuus, mutta myös tuoda esille heikommassa asemassa olevien ihmisten arjen monimuotoisuus ja haasteet, mitkä uusien kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisesti ovat yhteisiä, globaalisti ratkaistavia ongelmia.

Opetusmateriaali sisältää eri teemakokonaisuuksia, joiden avulla oppilaat voivat perehtyä lasten oikeuksiin ja niiden toteutumiseen pakolaisleirillä sekä kehittää ymmärrystään globaaleista ilmiöistä. Tehtävät perustuvat lapsen oikeuksien yleissopimuksessa mainittuihin oikeuksiin, jotka koskevat mm. puhdasta vettä, koulutusta, suojaa, vanhempia ja leikkimistä. Materiaalia voi käyttää osana monialaista oppimiskokonaisuutta ja niiden tavoitteena on syventää oppilaan globaalia ymmärrystä sekä yhteistä tiedon rakentamista. Materiaalia voi käyttää myös osana Planin aikaisempaa Lapsen oikeuksien kymppikokonaisuutta. Yhden kokonaisuuden suorittaminen kestää 1–3 tuntia sen mukaan, kuinka monta harjoitusta tehdään.

3. MITÄ LAITTEITA TARVITAAN?

Oppilaat tarvitsevat tarinassa liikkumiseen mobiililaitteen, tietokoneen tai tabletin. Kertomukseen sisältyy myös virtuaalitodellisuusversio, jonka voi valita oikealla olevasta valikosta. Virtuaaliversiota varten tarvitaan esimerkiksi Samsung Gear VR -virtuaalilasit tai yksinkertaisemmat pahvilasit.

4. MIKSI UUSI KOTINI -KERTOMUSTA KANNATTAA KÄYTTÄÄ APUNA OPETUKSESSA?

a. Yleissopimus lapsen oikeuksista

Lapsen oikeuksien yleissopimuksen 22 artiklan mukaan pakolaislapsilla on oikeus saada suojelua ja apua perheenjäsentensä jäljittämisessä. Yleissopimus lapsen oikeuksista koskee kaikkia maailman lapsia, ja kaikilla lapsilla on oikeus tuntea omat oikeutensa. Lapsen oikeuksia on määrä käsitellä täkäläisissä kouluissa. Uusi kotini -kertomuksen avulla oppilaat voivat perehtyä lapsen oikeuksia koskeviin kysymyksiin luovasti. Liikkumalla Nyarugusun pakolaisleirillä Tansaniassa oppilaat saavat käsityksen siitä, miten tärkeää lapsen oikeuksien toteutuminen on ja mitä niiden vaarantuminen voi tarkoittaa.

b. Maailmanlaajuiset tavoitteet

Vuosille 2016–2030 laaditut kestävän kehityksen tavoitteet allekirjoitettiin kaikkien YK-maiden kesken syksyllä 2015. Nämä 17 tavoitetta ja 169 alatavoitetta ovat universaaleja, eli ne kuuluvat meille kaikille: valtioille, kunnille, kouluille, yrityksille ja yksilöille, kun taas YK:n vuosituhattavoitteet (2000–2015) koskivat vain kehittyviä maita. Kestävän kehityksen tavoitteet velvoittavat maailman kaikkia kansakuntia vahvistamaan myös lapsen oikeuksia, etenkin oikeutta kunnolliseen koulutukseen. Tähän liittyvällä neljännellä tavoitteella halutaan ”taata kaikille avoin, tasa-arvoinen ja laadukas koulutus” (<http://yk.fi/sdg>).

c. Materiaalin rakenne

Kokonaisuuden sisällöt ja valitut työtavat on suunniteltu perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteet huomioiden ja harjoitukset käsittelevät lapsen eri oikeuksia. Materiaalin lähtökohtana on Uusi kotini -kertomuksen digitaalinen osio, mutta tavoitteena on myös luoda tila oppilaan omalle pohdinnalle ja oivallusten tekemiselle. Tehtävät on mukautettu eri ikäisille oppijoille. Niiden avulla voidaan pohjustaa ja syventää kestävästä kehityksestä koskevien kysymysten sekä lapsen oikeuksien käsittelemistä kouluissa. Materiaalin oppisisältöjä voi yhdistää hyvin ympäristöopin, maantiedon, uskonnon ja elämäntutkimuksen sekä englannin kielen opetukseen.

d. Tuntisuunnitelmat sisältävät

- selkeän tavoitteen harjoituksille
- pohdittavaksi tarkoitettuja avoimia kysymyksiä
- syventävää oppimista tukevia harjoituksia
- osallistavia harjoituksia, joissa oppilaat kehittävät toistensa oppimista
- paljon erilaisia harjoitus- ja työskentelyvaihtoehtoja.

UUSIKOTINI.PLAN.FI

